

॥ द्रौपद्युवाच ॥ अप्रैषोद्वाजपुत्री मां सुराहारीं तवान्ति कं । पानमाहर मे चिप्रं पिपासा मयि चाव्रवीत् । ४५५

॥ कीचक उवाच ॥ अन्या भद्रे नयिष्यन्ति राजपुत्र्याः प्रतिश्रुतं । इत्येनां दक्षिणे पाणौ सूतपुत्रः परामृषत् ।

॥ द्रौपद्युवाच ॥ यथैवाहं नाभिचरे कदाचित् पतीन्मदादैनसाऽपि जातु । तेनैव सत्येन वशीकृतं त्वां द्रष्टुमि पाप परिरुध्यमाणं ।

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ स तामभिप्रेक्ष्य विशालनेत्रां जिघृक्षमाणः परिभर्त्सयन्तीं । जग्राह तामुत्तरवस्त्रदेशे स कीचकस्तां सहस्राक्षिपन्तीं ।

प्रगृह्यमाणा तु महाजवेन मुहुर्विनिश्चस्य च राजपुत्री । चित्तेप तं गाढममृष्यमाणा प्रवेपमानाऽतिरुषा शुभाङ्गी । तथा समाक्षिप्ततनुः स पापः पपात शाखीव निरुक्तमूलः ।

सा गृहीता विधुन्वाना भूमावाक्षिप्य कीचकं । सभां शरणमागच्छन् राजा युधिष्ठिरः । ४५६

तां कीचकः प्रधावन्तीं केशपाशे परामृषत् । अथैनां पश्यतो राज्ञः पातयित्वा पदाऽवधीत् ।

तस्या योऽसौ तदाऽर्केण राक्षसः सन्नियोजितः । स कीचकमपोवाह वातवेगेन भारत ।

स पपात तदा भूमौ रक्षोबलसमाहतः । विघूर्णमानो निश्चेष्टश्चिन्मूल इव द्रुमः ।

ताञ्चासीनौ ददृशुर्भीमसेनयुधिष्ठिरौ । अमृष्यमाणौ कृष्णायाः कीचकेन पराभवं ।

तस्य भीमो बधं प्रेषुः कीचकस्य दुरात्मनः । दन्तैर्दन्तांस्तदा रोषान्निष्पिपेष महामनाः । ४५७

धूमच्छायामभजतां नेत्रे चोच्छ्रितपक्ष्मणी । सखेदा भुक्नुवौ चोया ललाटे समवर्त्तत ।

हस्तेन ममृदे चैव ललाटं परवीरहा । भूयश्च त्वरितः क्रुद्धः सहस्रोत्थातुमैच्छत ।

अथावमृदादङ्गुष्ठमङ्गुष्ठेन युधिष्ठिरः । प्रबोधनभयाद्राजा भीमं तं प्रत्यसेधयत् ।

तं मत्तमिव मातङ्गं वीक्षमाणं वनस्पतिं । स तमावारयामास भीमसेनं युधिष्ठिरः ।

आलोकयसि किं वृत्तं सुद दारुकतेन वै । यदि ते दारुभिः कृत्यं वहिर्दृष्ट्वाग्निगृह्यतां । ४५८

सा सभादारमासाद्य रुदती मत्स्यमब्रवीत् । अवेक्षमाणा सुश्रेणी पतींस्तान्दीनचेतसः ।

आकारमभिरचन्ती प्रतिज्ञां धर्मसंहितां । दह्यमानेव रौद्रेण चक्षुषा द्रुपदात्मजा ।

॥ द्रौपद्युवाच ॥ येषां वैरी न स्वपिति षष्ठेऽपि विषये वसन् । तेषां मां मानिनीं भार्यां सूतपुत्रः पदाऽवधीत् ।

ये दद्युर्न च याचेयुर्ब्रह्मण्याः सत्यवादिनः । तेषां मां मानिनीं भार्यां सूतपुत्रः पदाऽवधीत् ।

येषां दुन्दुभिनिर्घोषो ज्याघोषः श्रूयतेऽनिशं । तेषां मां मानिनीं भार्यां सूतपुत्रः पदाऽवधीत् । ४५९

ये च तेजस्विनो दान्ता बलवन्तोऽतिमानिनः । तेषां मां मानिनीं भार्यां सूतपुत्रः पदाऽवधीत् ।

सर्वलोकमिमं हन्युर्धर्मपाशासितास्तु ये । तेषां मां मानिनीं भार्यां सूतपुत्रः पदाऽवधीत् ।

शरणं ये प्रपन्नानां भवन्ति शरणार्थिनां । चरन्ति लोके प्रच्छन्नाः क नु तेऽद्य महारथाः ।

कथन्ते सूतपुत्रेण बध्यमानां प्रियां सतीं । मर्षयन्ति यथा क्लीवा बलवन्तोऽमितौजसः ।

कनु तेषाममर्षश्च वीर्यन्तेजश्च वर्त्तते । न परीक्षन्ति ये भार्यां बध्यमानां दुरात्मना । ४६०

मया तु शक्यं किङ्कर्तुं विराटे धर्मदूषके । यः पश्यन्मां मर्षयति बध्यमानामनागसं ।